

Wat betekent het nieuwe VLIF voor de biosector?

PDPO 3 bevat nieuwe voorwaarden voor het VLIF. Welke dat precies zijn, vragen we aan Luc Uytendewilligen van het Departement Landbouw en Visserij.

WIE?

Luc Uytendewilligen, afdelingshoofd Structuur en Investeringsfondsen

WAT?

VLIF-steun voor biolandbouwers

WAAROM?

Samen met PDPO 3 veranderen ook de voorwaarden om VLIF-steun te ontvangen

In Bio Actief 26 zoomden we in op de nieuwe agromilieumaatregelen en de biohectarepremie uit het nieuwe Vlaamse Programma voor Plattelandsontwikkeling. In PDPO 3 zitten ook de nieuwe voorwaarden voor het landbouw-investeringsfonds of VLIF. Om dit nieuwe VLIF te begrijpen, ging Bio Actief langs bij Luc Uytendewilligen, Afdelingshoofd Structuur en Investeringsfondsen van het Departement Landbouw en Visserij.

Wat wil de Vlaamse overheid bereiken met het nieuwe VLIF?

Laat me beginnen met te zeggen dat er al heel lang een investeringsfonds bestaat voor de landbouw. De voorganger, het federale Landbouwinvesteringsfonds (LIF), werd al in 1961 opgericht. Dit fonds diende in eerste instantie om de landbouwsector te moderniseren en te herstructureren. Vandaag ligt de nadruk steeds meer op verduurzaming. Het huidige VLIF wil bedrijven laten anticiperen op veranderende maatschappelijke vragen op het vlak van dierenwelzijn, voedselveiligheid, klimaat en milieu. Het VLIF moet de continuïteit van onze landbouwsector helpen ondersteunen. Vlaanderen heeft ervoor gekozen om de bestaande VLIF-maatregelen zoveel mogelijk voort te zetten. De belangrijkste maatregelen uit PDPO 2 blijven dus behou-

den, meer bepaald de overnamesteun voor jonge landbouwers, de steun voor investeringen op het landbouwbedrijf en een beperkte investeringssteun voor verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten. Omdat Europa enkele nieuwe voorwaarden stelde, zijn er hier en daar kleine wijzigingen, maar de grote lijnen blijven overeind.

Zijn er nieuwe elementen?

Op vraag van Europa heeft het VLIF nu ook de steun opgenomen voor niet-productieve investeringen (zoals de aanleg van kleine landschapselementen, poelen, dammen tegen erosie...). Vroeger behoorde dit tot de bevoegdheid van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), dus voor landbouwers is deze maatregel niet helemaal nieuw.

Binnen het VLIF zijn daarnaast nog twee nieuwe maatregelen opgenomen: de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven en projectsteun voor innovaties in de landbouw. Met die eer-

ste steunen we de verdere ontwikkeling van kleine bedrijven om bepaalde bedrijfstypes en -sectoren in stand te houden. Wij dachten hier onder meer aan de biologische sector.

De maatregel 'projectsteun voor innovaties in de landbouw' is vooral gericht op de realisatie van een innovatie op het niveau van productie, verwerking en/of afzet van land- en tuinbouwproducten. Naast de investeringskosten mag je hier ook andere projectkosten indienen. Op die manier willen we innovatie binnen de sector alle kansen bieden om zich te ontwikkelen.

Zijn er ook wijzigingen op procedureel vlak?

Ja, de procedures zijn grondig hervormd. Zo is de aanvraagprocedure anders en moeten we gaan selecteren. Europa wil dat lidstaten efficiënter omspringen met overheidsmiddelen en verplicht ons te werken met tijdsblokken en selectiecriteria.

Voor de investeringssteun, de overnamesteun en de ontwikkelingssteun voor kleine bedrijven is het mogelijk om het hele jaar door dossiers in te dienen, weliswaar binnen verschillende indienperiodes. Zo'n indienperiode duurt maximum drie maanden. Aanvragen indienen zal alleen nog kunnen via het e-loket, wat een snelle selectieprocedure mogelijk maakt.

Voor de agrovoedingssteun en de steun voor innovatie werken we nu met een oproepsysteem. We zullen op regelmatige tijdstippen vragen om innovatieve projecten in te dienen. Dat maken we ook kenbaar via de vakpers. Uit de ingediende projecten zullen we dan een selectie maken.

Per VLIF-maatregel hebben we selectiecriteria bepaald, die ons toelaten om op een snelle manier een rangschikking te maken van de ingediende dossiers. We bekijken vooral hoe de aangemelde investeringen bijdragen aan de drie pijlers (economisch, ecologisch en sociaal) van de verduurzaming. De selectiecriteria en hun wegingsfactoren hebben we ontwikkeld op basis van eigen studiewerk en een studie uitgevoerd door de Universiteit van Wageningen. Daarbij is ook rekening gehouden met de doelstellingen van het lopende beleid op het vlak van milieu en landbouw. We kennen de subsidies toe op basis van die rangschikking en binnen de mogelijkheden van een vooraf toegekende budgettaire en-

veloppe. De selectie gebeurt na het afsluiten van de indienperiode. Daarna brengen we betrokkenen zo snel mogelijk op de hoogte.

Belangrijk is dat, zolang de selectieprocedure niet afgerond is en je niet in kennis bent gesteld van het resultaat, je de aangemelde investering niet mag uitvoeren noch een engagement mag aangaan. Je mag dus geen offerte of verkoopcontract ondertekenen om de investering uit te voeren.

Ben je niet geselecteerd, dan heb je nog een mogelijkheid om te herkansen. Bij de steun voor innovaties is het mogelijk dat we er niet uit geraken met louter selectiecriteria. In dat geval kunnen we ook nog een innovatiepanel inschakelen.

In het verleden heeft BioForum vaak gewezen op de knelpunten in het VLIF voor de biologische sector en de korte keten. Bieden de nieuwe regels meer kansen voor onze sector?

We waren ons bewust van die bezorgdheden en hebben er in de mate van het mogelijke rekening mee gehouden. Ten eerste zitten de meeste investeringen die nodig zijn om te voldoen aan de biologische lastenboeken in de hoogste schijf, met een steunpercentage van 30%. Ten tweede hebben we het minimum bruto bedrijfsresultaat (BBR = omzet min vaste kosten) voor de klassieke investeringssteun laten zakken van 50.000 naar 40.000 euro.

Maar er is nog meer. Als Vlaamse overheid zijn we ons bewust van de voorbeeldrol die de biosector sinds jaar en dag speelt om de gangbare sector verder te verduurzamen. Ik raad bioboeren aan om in te spelen op de oproepen voor innovatiesteun en zo bepaalde innovatieve technieken en/of installaties op de kaart te zetten. De voorwaarden zijn eenvoudig: na de aanmelding van een project en de melding van de beslissing aan de geselecteerden, moet je enkel kosten en betalingen aantonen. De subsidie betreft 40% van de subsidiabele kosten en die zijn ruim opgevat.

FOTOGRAFIE
KVL/Creative Nature

Tot slot is er ook nog de steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven. Met deze maatregel willen we landbouwers die hun eerste stappen zetten, helpen een doorstart te maken naar een BBR-traject tussen 20.000 en 40.000 euro. Voorwaarde is dat je met die steun dan wel degelijk dat BBR haalt. Voor de korte keten en bio (denk bijvoorbeeld aan CSA-bedrijven) kan dit een belangrijke maatregel zijn. Die is echter nadien niet combineerbaar met de steun voor overnames. Opgelet, deze maatregel is principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering, maar de procedure is nog niet afgerond. Europa moet bovendien nog zijn officiële fiat geven.

In het nieuwe VLIF moet je voor de investeringssteun een netto beroepsinkomen van ten minste 12.000 euro halen uit je landbouwactiviteiten en maximaal 12.000 euro uit niet-landbouwactiviteiten. Maar wat valt er precies onder landbouwactiviteiten en wat niet? En hoe zit het met verbredingsactiviteiten?

Spreken we over landbouw, dan spreken we over de kweek van dieren, het telen van gewassen, het artisanaal verwerken en het commercialiseren van landbouwproducten. Ook landbouwverbreding valt hieronder: hoevetourisme, dagrecreatie, verwerking van zelfgeeteelde of gekweekte landbouwproducten, rechtstreekse verkoop van eigen hoeveproducten, rechtstreekse verkoop van niet zelfgekweekte of artisanaal verwerkte hoeveproducten, productie van hernieuwbare energie voor eigen

gebruik, paardenpension, landschapsbeheer en zorgactiviteiten.

Landbouwverbreding wordt dus ook als landbouwactiviteit begrepen, maar het BBR van de landbouwverbreding mag niet groter zijn dan dat van de kweek van dieren en teelt van gewassen en het commercialiseren ervan.

Als je producten van collega-boeren koopt voor verwerking of verkoop in de hoeve-winkel of de lokale markt, dan wordt dit als landbouwverbreding beschouwd?

Precies. Je moet je wel beperken tot de aankoop van landbouwproducten van collega-hoeveproducenten zoals Europa die heeft opgesomd in de zogenaamde lijst van Bijlage I Producten. Verse slagroom bijvoorbeeld kan, maar slagroom uit een spuitbus niet. Granen aankopen en doorverkopen kan, artisanaal bereid brood, of bier bijvoorbeeld niet.

Wat met verkoop in de hoevewinkel van producten uit de biologische groothandel?

Dat wordt niet beschouwd als landbouwverbreding. Dat is zuivere commercialisering en moet zeer sterk ingeperkt zijn. Het is dan beter om die commerciële activiteiten af te splitsen van de landbouwbedrijvigheid.

En wat met landbouwers in bijberoep?

Als boer mag je hoogstens 12.000 euro netto beroepsinkomen uit die andere activiteit verdienen als je een beroep wil doen op de klassieke investeringssteun of opstartsteun. Je kan in dat geval wel nog aanspraak maken op ontwikkelingssteun voor kleine landbouwbedrijven, op steun voor niet-productieve investeringen en op innovatiesteun.

De minimale investeringskost om een beroep te kunnen doen op de klassieke investeringssteun is 15.000 euro. Veel biobedrijven zijn echter kleine bedrijven, waar de investeringskost niet altijd zo hoog ligt. Omgekeerd stellen we vast dat de maximumuitkering erg hoog is. Zal VLIF daardoor niet in de eerste plaats schaalvergroting in de hand werken en de kleinere bedrijven benadelen?

De steun is in dit nieuwe PDPO geplafonneerd op één miljoen euro aan investeringen. Dit is minder dan vroeger, toen werd gewerkt met een plafond van subsidiabele kosten tot één miljoen aan investeringen per beheerder, zaakvoerder of bedrijfsleider.

15.000 euro kan je halen door meerdere investeringen samen te voegen. Lager kunnen we niet gaan, want dan worden de administratieve kosten die aan de dossiers verbonden zijn te hoog. De Europese eisen op het vlak van administratieve procedures en controles – ook ter plaatse – liggen hoog.

Nog een optie is te werken via machine-
ringen. Daarbij vormen meerdere (minimum 3)
boeren samen een coöperatie om gezamenlijk
machines aan te kopen.

MEER WETEN?

Heb je na dit interview nog vragen over VLIF-
steun? Neem dan best rechtstreeks contact
op met het Departement Landbouw en Visserij.
Zij kunnen je het best verder helpen.

FOTOGRAFIE
Kobe Van Looveren